

Handlingsplan för att starta arbete mot en giftfri förskola på Gotland

Rensa bort och fasa ut

En viktig del handlar om att se över vad som finns på förskolan och rensa bort sådant som barnen inte bör ha i sin omgivning och leka med.

Punkterna nedan är förskolechefens ansvar men kan delegeras till andra.

Arbetet ska tydligt dokumenteras och vi ska därför göra följande:

1. Rensa bort gammal elektronik

Elektronik är ingen leksak och innehåller diverse icke lämpliga ämnen.

Det kan exempelvis vara gamla avlagda mobiltelefoner eller tangentbord som har lämnats in till förskolan. Plasthöljet och kretskorten i elektroniska apparater som TV-spel och stereoapparater kan ofta innehålla bromerade flamskyddsmedel. Bly kan finnas i lödpunkter och elkablar innehåller ofta ftalater. Det är därför en onödig risk att låta barnen leka med elektroniken.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Efter den 1 januari 2016 ska det inte längre finnas på förskolorna

2. Rensa bland plastleksaker

Plast är bra till mycket men inte alltid det bästa för barnen. Det finns många olika sorters plaster som innehåller olika ämnen. Av den anledningen ska vi rensa bland plastsakerna för att minimera risken att utsätta barnen för skadliga ämnen.

Rensa bort gamla mjuka plastleksaker

Kemikaliekraven på leksaker har skärpts under åren, därför är nya plastleksaker bättre än gamla. Mjuka plastleksaker av PVC eller annan plastsort som är äldre än 2007 innehåller sannolikt ftalater som är förbjudna inom EU idag och de kan även innehålla bly.

Rensa bort plastleksaker som är tillverkade utanför Europa

I Europa ställs kemikaliekrav vid leksakstillverkning. De kraven gäller dock inte för leksaker som säljs här men tillverkas utanför Europa. Se miljömärkning i bifogad vägledning.

Rensa bort plastleksaker som känns klibbiga eller hala

Det klibbiga kan vara ftalater som läcker ut. När de släpper från plasten kan det kännas klibbigt eller halt.

Rensa bort plastleksaker som luktar

Leksaker som luktar starkt, antingen kemiskt eller parfymerat, ska undvikas eftersom de kan innehålla ämnen som är allergiframkallande.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Rensa bort direkt, klart senast den 1 januari 2016.

3. Rensa bland icke-leksaker

Förskolorna är fyllda av olika saker att leka med, vissa saker lämpar sig dock bättre för lek än andra. Se därför över saker som barnen leker med som inte är ämnade att vara leksaker. Rensa bland utklädningskläder. Rensa bort väskor eller andra saker i konstskinn eftersom de ofta innehåller PVC-plast med ftalater och ibland bly. Billiga smycken eller bijouterier som känns tunga kan innehålla stora mängder hälsoskadligt bly och kadmium. Allergiframkallande nickel kan också förekomma. Kläder som har detaljer i metall kan innehålla bly, kadmium och nickel. Rensa därför bland bälten, smycken och kläder som barnen leker med.

Se över skapande- och pysselmaterial

Det är bra att återanvända material för att inte hela tiden behöva köpa nytt. Att pyssla med saker från naturen eller till exempel gamla kartonger är bättre än gamla kablar, elektronik eller metall. Byggmaterial som PVC-rör ska också undvikas.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Allt material som köps in och används from 2016 skall vara miljömärkt och godkänt.

4. Fasa ut möbler

Möbler är en ganska stor investering som ska hålla länge, därför är det viktigt att köpa in möbler med godkänd miljömärkning. Byt ut soffor från 70- 80-talet, de innehåller sannolikt bromerade flamskyddsmedel. Vissa sorter bromerade flamskyddsmedel har förbjudits, därför är nya möbler bättre än gamla. Äldre soffor med skumgummi kan även innehålla andra ämnen som inte är hälsosamma, till exempel bly.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Börja sanera under 2016 och ska vara klart till 2019

Rensa bort gamla lekkuddar av skumgummi

Produkter av skumgummi innehåller ofta bromerade flamskyddsmedel. Eftersom några sorter bromerade flamskyddsmedel har förbjudits är det bättre med nyare kuddar än gamla. Äldre skumgummi kan även innehålla andra ämnen som inte är hälsosamma, till exempel bly.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: gamla lekkuddar skall tas bort under 2016.

Byt ut gamla sovdrasser

Äldre madrasser innehåller sannolikt flamskyddsmedel som idag är förbjudna. Skumgummit kan även innehålla bly. Överdragen är oftast i PVC-plast och kan, om de är gamla, innehålla ftalater som är förbjudna idag. Nya madrasser som säljs kan också ha överdrag av PVC-plast men det finns bättre alternativ. Se över barnens möjlighet till att sova utomhus.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Arbetet påbörjas 2016 och avslutas 2017.

5. Fasa ut kemikalier

På varje förskola ska hälsovådliga kemikalier rensas bort. Förskolechef ska tillsammans med personalen besluta om några kemikalier behövs i förskolan.

Ansvarig: Förskolechef

Tidsplan: Arbetet ska vara klart senast 1 januari 2016.

För mer information:

- Barn- och utbildningsförvaltningens vägledning för att minska miljögifterna i våra verksamheter.
- 13 punkter som giftbantar förskolan.
- Kemikalier i barns vardag, kemikalieinspektionen.se
- Makt, plast och våra barn av Ethel Forsberg.